

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060208

DOM
2013-02-05
Stockholm

Mål nr
M 8116-12

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2012-08-29 i mål nr M 4440-11, se bilaga

KLAGANDE

Miljöförbundet Blekinge Väst

MOTPART

Ö S

SAKEN

Förbud mot uppförande av ett vindkraftverk på fastigheten X i Sölvesborgs kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen fastställer mark- och miljödomstolens dom.

Dok.Id 1054568

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Miljöförbundet Blekinge Väst (Miljöförbundet) har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska undanröja mark- och miljödomstolens dom.

Ö S har bestritt ändring.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Parterna har åberopat och vidareutvecklat vad de anförde vid mark- och miljödomstolen och har i huvudsak tillagt följande.

Miljöförbundet

För Sölvesborgs kommun gäller en översiktsplan från 2011 vari en vindbruksplan från 2010 har inarbetats. I översiktsplanen utpekas fyra stora områden som lämpliga för vindkraft på land. En översiktsplan är inte ett juridiskt bindande dokument men bör tillmätas en stor tyngd i ett ärende som detta. Dåvarande Miljööverdomstolen har i ett flertal fall ansett att en aktuell och väl underbyggd översiktsplan har stor betydelse när det gäller bedömningen av vad som kan anses vara en lämplig plats för vindkraftsetablering.

Vindkraft har betydande effekter i ett landskapsperspektiv och innebär inskränkningar för andra typer av exploateringar. Det är därför särskilt viktigt att använda översiktsplanen som främsta verktyg vid handläggning av vindkraftsärenden. Frågor kopplade till riksintressen för friluftsliv, riksintressen för energiproduktion, landskapsbildspåverkan på området runt Mjällby kyrka, naturvärden i området samt jordbruksmarkens användning avhandlas och utreds väl i översiktsplanen. För att gå emot de ställningstaganden som finns i översiktsplanen bör det krävas särskilda skäl. Mark- och miljödomstolen har inte redovisat några sådana skäl.

Det finns ett stort intresse för etablering av vindkraft i Sölvesborgs kommun vilket i sin tur inneburit en stor och konfliktfylld fråga för kommunen att ta ställning till i den kommunala planeringen. I vindbruksplanen har det gjorts en väl avvägd avgränsning

av var och hur mycket vindkraft som bedöms möjlig att etablera i kommunen. Syftet är att etablera stora verk i grupper inom de områden som i översiktsplanen avsatts för vindkraft. Det i målet aktuella verket ligger utanför dessa områden och är med dagens mått mätt ett litet verk. Dess betydelse som bidrag till de övergripande nationella produktionsmålen på vindkraftsområdet är försumbart. Det finns risk för att en sådan etablering skulle bli ett prejudikat för att även tillåta andra vindkraftsetableringar utanför de i översiktsplanen angivna områdena. Översiktsplanen skulle då successivt förlora sin betydelse.

Ö S

Den översiktsplan som Miljöförbundet hänvisar till fanns inte vid tidpunkten för ansökan och inte heller vid tidpunkten för Miljöförbundets beslut. Miljöförbundet har inte visat någon dokumentation av de allmänna intressen som de anser att hans enskilda intresse ska prövas mot. Varken Miljöförbundet eller Länsstyrelsen i Blekinge län har redovisat sina prövningar.

Föreslagen lokalisering ligger inte inom riksintresseområde för friluftsliv och berör inte heller riksintresseområde för turism eller energiproduktion. Enligt översiktsplanen finns det inte några naturvärden i området och landskapsbildspåverkan på området runt Mjällby kyrka behandlas inte i översiktsplanen. Stadsarkitekten har även uttalat att påverkan är godtagbar.

Det finns inte någon risk för att ärendet skulle bli prejudicerande. För att bli ett prejudikat krävs att det görs avsteg från något. I detta fall handlar det om en helt normal prövning som inte innebär några avsteg. Det är snarare regel än undantag att vindkraftsverk placeras i öppna jordbrukslandskap. Konflikten mellan vindkraften och jordbruksintresset är så liten att den inte ens omnämns i översiktsplanen.

Några nya verksamheter med krav på planläggning av ny industrimark har inte etablerats på flera decennier i Mjällby. Översiktsplanen redovisar inga utredningar eller analyser kring detta och samtal med kommunen visar att det inte finns några sådana. I översiktsplanen har området getts en kantig form vilket inte har något med optimering av industritomter eller struktur att göra utan det tycks följa väg- och

bruksgränser. Områdets närmare utbredning kan sannolikt bli en helt annan när behoven är kända. Med hänsyn härtill kan översiktsplanen varken anses vara aktuell eller väl underbyggd. Aktuellt vindkraftområde ligger även utanför det tänkta verksamhetsområdet. Med hänsyn till det stora verksamhetsområdet och till det faktum att det inte finns några aktuella etableringar torde det finnas möjlighet att samordna den planerade verksamheten med intresset av vindkraftverk.

Översiktsplanen lägger inga hinder generellt för etablering av vindkraft i kommunen. Att peka ut vissa områden för vindkraft i översiktsplanen innebär att kommunen inom dessa områden har "höjt upp" vindkraften till ett allmänt intresse och att andra intressen får underordna sig detta. Det finns dock inte något hinder mot vindkraftsetableringar utanför dessa områden.

REMISSYTTRANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Boverket har tillstyrkt Miljöförbundets förbud att uppföra vindkraftverk på fastigheten och har härutöver anfört i huvudsak följande.

Sölvesborgs kommun har en aktuell översiktsplan där vindbruk är utförligt integrerat. Arbetet med att ta fram översiktsplanen påbörjades innan anmälan lämnades in. Anmälan avser ett stort vindkraftverk med en höjd på ca 100 m som alltså tillhör de högsta byggnadsverk som uppförs i kommunen. Det aktuella området ligger mellan två redan etablerade vindkraftsgrupper varav det norra ligger inom ett enligt översiktsplanen prioriterat område. Avstånden enligt lämnat underlag är mellan 1,3 till 1,7 km till grupperna. Det är korta avstånd när det handlar om vindkraftverk med en höjd på 100 m. Det innebär att verket kommer att samspela med befintliga grupper av verk och påverka landskapet så att de två distinkta vindkraftsgrupperna riskerar att läsas ihop.

Kommunen har angett var de bedömer att vindkraft i första hand ska utvecklas och har bedömt att aktuellt område är bäst lämpat för andra verksamheter. Kommunen har i sitt framtagande av översiktsplanen haft att ta hänsyn till bestämmelserna i 4 kap. 2 § miljöbalken efter dialog med länsstyrelsen. Översiktsplanen är vägledande för

efterföljande beslut och är i detta fall aktuell och väl utvecklad vad bl.a. avser vindbruk.

Lokaliseringen av ett 100 m högt vindkraftverk får betydande konsekvenser för vilken typ av markanvändning som kan ske i området och kan försvåra eller omöjliggöra olika typer av verksamheter. Uppförandet av vindkraftverk på den plats som föreslås riskerar att förhindra eller negativt påverka möjligheterna till utveckling av företagsområdet för Mjällby. Inget har framkommit som anger att det enskilda intresset för Ö S att få uppföra ett mycket stort vindkraftverk på den aktuella platsen väger tyngre än det allmänna intresset för de verksamheter som kommunen anger i sin översiktsplan.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljööverdomstolen delar mark- och miljödomstolens bedömning att det inte är visat att ett vindkraftverk på den aktuella platsen skulle försvåra möjligheten till utveckling av verksamhetsområdet vid Mjällby. Mark- och miljööverdomstolen bedömer även, i likhet med mark- och miljödomstolen, att en sådan placering inte kan anses strida mot de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken eller mot miljöbalkens bestämmelser i övrigt. Inte heller i övrigt har det framkommit några skäl som talar för att den ansökta vindkraftsetableringen inte skulle kunna accepteras. Mark- och miljödomstolens dom ska därför fastställas.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Per-Anders Broqvist, hovrättsrådet Henrik Runeson, referent, tekniska rådet Staffan Lagergren och hovrättsrådet Peder Munck. Domen är enhällig.

Föredragande har varit hovrättsfiskalen Erika Löfgren.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2012-08-29
meddelad i
Växjö

Mål nr M 4440-11

KLAGANDE

Ö S

MOTPART

Miljöförbundet Blekinge Väst

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Blekinge läns beslut 2011-09-28 i ärende nr 505-484-11, se bilaga 1

SAKEN

Förbud mot uppförande av ett vindkraftverk på fastigheten X, Sölvesborgs kommun

DOMSLUT

Med ändring av det överklagade beslutet upphäver mark- och miljödomstolen Miljöförbundet Blekinge Västs förbud att uppföra ett vindkraftverk på fastigheten X, Sölvesborgs kommun och återförvisar ärendet till Miljöförbundet.

YRKANDEN M.M.

Ö S har, som hans talan får förstås, yrkat att förbudet mot uppförande av vindkraftverk på fastigheten X undanröjs. Han har anfört följande.

Mina skäl för överklagan som lagts fram i min överklagan av Miljöförbundet Blekinge Västs beslut kvarstår då de lämnats ”obesvarade” av länsstyrelsen. Därtill och därutöver vill jag anföra följande.

Av min överklagan av Miljöförbundets ursprungsbeslut framgår att beslutet vilar på ett antal allmänna resonemang där min ansökan inte prövats med sina förutsättningar. Länsstyrelsen väljer att ej låta min ansökan bli prövad på de grunder som Miljöförbundet anfört i sina allmänna resonemang utan väljer att göra en ”egen” prövning.

Även i Länsstyrelsens motivering till sitt beslut lyfts dock allmänna resonemang fram kring kommunens planering av verksamheter i föreslaget verks närhet, hänsyn till turismen och det rörliga friluftslivet samt den brukningsvärda jordbruksmarken. Fortfarande har inga konflikter visats i prövningen mellan dessa allmänintressen och föreslaget verk.

Av Länsstyrelsens bedömning framgår att man lagt särskild vikt vid ett eget planeringsunderlag från 2005. Ett allmänt resonemang förs kring översiktsplanens roll. Länsstyrelsen menar bl.a. att det råder en konflikt mellan angivna allmänna intressen i den senaste översiktsplanen och föreslaget vindkraftverk utan att närmare klargöra detta. Det föreslagna vindkraftverket behandlas dessutom som ett renodlat enskilt intresse trots att det även representerar ett dokumenterat nationellt allmänintresse.

Sammanfattningsvis konstateras att länsstyrelsens prövning inte bringat klarhet i sak utifrån Miljöförbundets allmänna resonemang kring prövning eller utifrån de grunder länsstyrelsen valt. Prövningen i aktuellt vindkraftsärende förefaller, både av Miljöförbundet och Länsstyrelsen, utgå från generella och allmänna resonemang

och intressen mer än att utgöra en prövning i sak i detta ärende utifrån sina förutsättningar. Sålunda framgår t ex inte på vilket sätt föreslaget verk skulle hindra eller påverka negativt utveckling av företagsområdet i Mjällby. Jag har full förmåga att förstå, ta till mig och respektera myndighetsbeslut. Om de går att förstå, dvs. där min rättsäkerhet inte obstrueras av svepande resonemang till synes utan förankring i mitt ärende, dess sak och förutsättningar.

Miljöförbundet Blekinge Väst motsätter sig Ss yrkande och hänvisar till ursprungsbeslutets motivering; platsen bedöms olämplig för vindkraft enligt 3 kap.1 § miljöbalken. Bedömningen grundas framför allt på Sölvesborgs kommuns översiktsplan och att kommunen avstyrkt etableringen, men även utifrån att riktvärdet för buller tangeras för en av de berörda fastigheterna.

Kommunens yttrande ska tolkas så att kommunstyrelsens arbetsutskott hänvisar till sakkunnigutlåtandet beträffande faktauppgifter. Utifrån dessa uppgifter gör arbetsutskottet en annan bedömning än den sakkunnige.

DOMSKÄL

Tillämplig lagstiftning framgår av det överklagade beslutet.

X ligger inom ett område som i gällande översiktsplan för Sölvesborgs kommun utpekats för verksamheter ”Mjällby västra företagsområde” (V3). Syftet med området är att möjliggöra industri, handel (ej livsmedel) samt kontor. Andra områden har i översiktsplanen utpekats för energiförsörjning.

Av översiktsplanen framgår även att fastigheten inte ligger inom det område som utpekats som riksintresse enligt 4 kap. 4 § miljöbalken.

Mark- och miljödomstolen gör följande bedömning.

En översiktsplan är inte rättsligt bindande. Det är inte heller uppenbart att ett vindkraftverk på den ansökta platsen skulle försvåra möjligheterna till utveckling av verksamhetsområdet vid Mjällby. Ö S har i anmälningsärendet åtagit sig

att driva vindkraftverket så att ingen fastighet kommer att störas genom buller eller skuggbildning. Mark- och miljödomstolen bedömer att ett vindkraftverk på den aktuella platsen inte strider mot de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken eller mot miljöbalkens bestämmelser i övrigt. Verksamheten är således tillåtlig. Miljöförbundets förbud ska därför upphävas. Med hänsyn till instansordningen ska ärendet återförvisas till miljöförbundet för bedömning av behovet av försiktighetsmått m.m. enligt 2 kap. 3 § miljöbalken.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 427)

Överklagande senast den 19 september 2012.

Carl-Göran Heden

Bertil Varenius

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Carl-Göran Heden, ordförande, och tekniska rådet Bertil Varenius.